

Maktubm Pier raanjiñ deet deet

Kupm metn taar taadjeki doobm gen dooy maktub Pier ken deet deet

Maktubm k'en Pier raanjo jee al-Masige tun deet deetn ara se, naan̄ raanjiñ jee al-Masige tun taa naan̄ kaam mii taa naan̄ Turki k'en børse. Naade ting aan gøo cækge taa naade se jee al-Masige (kon̄ 1.1; 2.11). Naade se jeuge aalde maak ki eyo øød uunde. Naade se k'lee k'tøkde mindøge ute taargen met ki eyo øø gøtn metinge se k'dabarðe kici. Pier raanjden maktubm se taa aden noogn do kaal maakde ki øø do kønd dode k'en naade ønd do al-Masi ki. Naan̄ ødden kaay kaama taa k'king aan gøo jee k'en Raa bæer tøøddenga tedga jee naanje se. Pier raanjden maktubm deet ara se, jee al-Masigen tun teeco maakn̄ jeege tun øk doobm raage døna. Børse naade se tedga jee kiji øø uun doobm bubdege eyo øø kiøgde kic tec aan jee k'en naade ing daandø ki se eyo (kon̄ 1.13–2.4). Naade se tedga jee Raage (kon̄ 2.4–10). Naade se aasiñ gen serkj nakj øø ute dubar k'en aan dode ki se. Anum k'en tedden jaay naade aasiñ se, taa naade øndga dode do al-Masi ki (kon̄ 1.3, 13, 21; 3.15).

Pier raan̄ øl tøøsin̄ jee Raage tu

¹ K'en ara maam m'Pier, k'en *debm kaañ naabm Isa al-Masi bo m'raanjsen maktubm se, näase k'en

*Raa beeर təədsenoga təədo ॥ iŋki aan g̱o cεkge ॥ wəəkkiga maakŋ naanje tun Pəŋ ki, Galat ki, Kapados ki, Azi ki ॥ Bitini ki se. ² Naase se Raa Bubu beeर təədsenoga təədo do dəkiŋa, kaad kən naan uuno doa aan g̱o kən naan maakin jen ro ki. ॥ ute *Nirl Salal se, naan təḏsenga 'təḏkiga jee naanje gen tookŋ taar Isa *al-Masi taa naan asen tugŋ daapm ute moosiŋa. ॥ Raa asen təḏn ḇeεṉa ॥ asen kεdn lapin se te maraadina.

K'təəmkı Raa kən aaj jeēge

³ K'təəmkı Raa, naan Bubm Meljege Isa *al-Masi! Naan se εεjjeki dojege tu ॥ oojenkiga koojŋ kiji ute ḏoobm Isan kən naan duriŋdaan yoge tu se. Taa naan se 6o, daayum naajege k'j'əndki dojege gen kəŋ kaaja, ⁴ ॥ j'aakki kaama gen nakgen ḇeε ḇeε kən Raa utu ḇaabiŋ jeeṉe tu maakŋ raa ki. ॥ nakgen ḇeε ḇeε ese se, tuj eyo, ruum eyo ॥ əŋ təḏ koono eyo. ⁵ Taa kaal maaksen naase aalki do Raa ki se, Raa mala asen ḇaobm te təogiŋa bini 6ii kən kaam məətn; 6ii kən se, naan asen taadn tal ॥ naan aajseg̱a.

⁶ Taa kaajŋ naase əŋki se, naase 'maakse raap sakan. ॥ kən napar dubargen aan dose ki se jaay asen kεdn maak-tuju kic 6o, cəkə sum 6o dubargen se utu 'deele. ⁷ Daab se naan kəŋ tuju, ute naan se kic 6o j'əøyiŋ poodn jaay təḏ daabm m̱ec. Kaal maakse kic Raa tədiŋ tec bini, taa kaal maaksen do Raa ki se, naan cir daab. Aan g̱o daab k'j'əøyiŋga poodn jaay təḏ daabm m̱ec se, kaal maakjege kic 6o ute dubargen aan dojege tu se, ute naan se jaay 6o kaal maakjegen do Raa ki se 'təḏn təəgo ॥ j'ansiŋ kaakŋ jeele. Taa naan se 6o, 6ii kən Isa al-Masi aḏe

6aa se, Raa utu asen təoṁə, asen *nooko ɔɔ asen magala. ⁸ Ey num Isa se, naase aakin̄ki te eyo naabo naase 'jenki. Børse kic naase aakin̄ki te eyo, naabo naase aalki maakse don̄ ki. Ute naan̄ se kic 60, naase maakse raap sakan̄ don̄ ki ɔɔ maak-raapm naase se maak-raapm taad eyo. ⁹ Taa naase 'jeelki, ute kaal maaksen naase aalki don̄ ki se 60, naase utu aki kaajn̄ kosege.

¹⁰ Kaajn̄ ese se, jee taad taar teeco taar Raa ki do dəkin̄ se, jedoga metin̄ dən aak eyo. Naade taadoga jeege tu taa bəe kən Raa taadoga taada ɔɔ utu asesiñ təd se. ¹¹ Nirl al-Masi kən maakde ki se, taadden ɔɔ al-Masi se utu 'dabara jaay 60 utu 'kəŋ nooko. Taa naan̄ se 60, jee taad taar teeco taar Raa ki jedo metin̄a ɔɔ jedo jeel kaadn̄ kən nakgen se tap 60 utu 'deel ɔɔ dī. ¹² Anum taar kən Raa taado jee taad taar teeco taar Raa ki do dəkin̄ se, taar se taad te naade eyo num taad te naase. Børse jee taad Labar Jigan gen Isa al-Masi ute *Nirl Salal kən Raa ɔlin̄o maakn̄ raa ki 6aadō taadSEN metn̄ taar se mala naase ki kici. ɔɔ taar se, *kədn̄ Raage kic 60, je doobm 'jeel kəkn̄ metin̄a.

*'Kin̄g aak bəe naan̄ Raa ki
(1Tes 5.8-9; Tit 2.11-14)*

¹³ Ken bin num, 'daapki rose gen tədn̄ naaba, ingki do metekse ki ɔɔ aakki kaama do bəe kən Isa *al-Masi 6aadoga num utu asen təd se. ¹⁴ 'Tookki taar Bubse Raa ɔɔ ḥonte 'tədk̄i nakn̄ kən daa rose 60 jea aan gəo kaadk̄en naase utu 'jeelki te Raa ey 6ort se. ¹⁵ Aan gəo Raa kən dan̄se naan̄ debm *salal se, naase kic maakn̄ kin̄gse ki se, 'tədk̄i jeegen salal

kici; ¹⁶ taa Kitap se taadga taad ፏ፡ «'Tedki jeegen salal taa maam se m'debm salal.»

¹⁷ Raa k'en naase 'daniŋki Bubse se, naaŋ bo k'en aak jeege paac aas kaasa ዽ፡ naŋ kic naaŋ ojŋ bœrœ te k'en met ki do nakge tun naaŋ lee ted se. Bin num, kaad k'en naase utu 'tiŋki tiŋ do naaŋ ki se, Raa se 'beerinki. ¹⁸ Ute kinjsen aan gœ gen bubsegen do dœkiŋ se ዽ፡ aay eyo. Taa naaŋ se 'jeelki, Raa se dugsega dose ute zo ዽ፡. Naaŋ dugse dose se, ute nakgen aan gœ daab ute pudda eyo taa naade se utu 'tuju; ¹⁹ num ganj naaŋ dugseno dose ute moosn al-Masi, aan gœ *Goon Baatn sal sal k'en ዽ፡ tuju ron ki eyo jaay ed ron *serke se. ²⁰ Naaŋ se Raa bo bœer ዽ፡ diniŋ taa kaajŋ jeege, kaad k'en naaŋ utu aalo te duni ey bœrtœ. ዽ፡ naaŋ baado maakŋ biige tun kaam mœtn taa naase. ²¹ Ute doobm al-Masi se bo, naase aalki maakse do Raa k'en duriŋdaan yoge tu ዽ፡ *nookin se. Ute naan se bo, naase aalki maakse ዽ፡ ondk'i dose do Raa ki.

Okki maak-jea do naapge tu

²² Taa naase 'tookkiga do taar k'en met ki se, naase 'tedkiga jeegen *salal. Ken bin num 'jeki naapa aan gœ genaage. Okki naapa ዽ፡ ዽ፡ 'jeki naapa ute maakŋ kalaŋ. ²³ Taar Raa se, naaŋ aan gœ kupm k'en ruum eyo ዽ፡ tuj eyo, num naaŋ tiŋ gen daayum daayum ዽ፡ ute taar Raa aan gœ kupu se, naaŋ ዽ፡ lsen j'oojsenga koojŋ kiji. ²⁴ Taa Kitap taadga taad ዽ፡

*Jikilimge paac aan gœ mu zeeε
ሽ፡ kaakŋ beede le aan gœ pœŋ kaaga.
Ken kaadiŋ aanga se, mu se 'tuutu ዽ፡ pœŋiŋ le 'sia.*

25 Num gaŋ taar Raa se, naaŋ tiŋg gən daayum.*
Oo taar se 60, Labar Jigan gen Isa *al-Masi ken k'baado k'taadsesiŋ se.

2

1 Taa naaŋ se, ḥnte 'tədki *kusina, ḥnte 'kaanki jeege dala, ḥnte 'tədki rose aan gəo jee ken taad taar met ki te naapa, ḥnte 'tədki maak-kilimi te naapa oo ḥnte 'kɔɔdki naapa. **2** Aan gəo gaangen k'taacege je si kəndege den se, naase kic taar *Raa ken *salal se 'jenki den bin kici. Ute naaŋ se naase aki teepe oo utu aki kɔŋ kaaja. **3** Deere, bεe Meljege se le, naase 'naam ḥkin̄kiga jiga.

*Raa bo bεer təɔ̄sено taa aki tədn jee naange
(Ep 2.20-22; Mt 21.42-44; Rm 9.24-33)*

4 'Baakiro gətn Meljege tu Isa ki, naaŋ 60 ko ken εd kaaja. Naaŋ 60 ko ken jikilimge oođ undiŋa, nabo Meljege Raa bεer oođina oo naaŋ se 60 ken aakin bεe kaamiŋ ki. **5** Naase kic aan gəo kogen ḥŋga kɔŋ kaaja, 'tookki ḥnki rose Raa an kiiŋ bee ken Nirlin utu 'king maak ki se. Oo maakŋ bee ken se, naase aki tədn jee tədn serkgen *salal oo ute doobm Isa *al-Masi se, naase ḥnki tədn *serkŋ ken təɔliŋ naaŋ ki. **6** Anum 'booyki taar ken Raa taad maakŋ Kitap ki ken oo:

Aakki! Maam m'bεer m'əŋga ko ken aak bεe kaamum ki

*Oo maam m'utu m'an kɔnd maakŋ gεger ken Sion ki
Oo naaŋ 60 ko ken utu 'gakŋ bea ken j'utu j'an kiiŋin ſe.*

Debm ken aal maakin do naaŋ ki se, 'kɔŋ kend maakŋ səkɔŋ ki eyo*.

* **1:25** Aak Eza 40.6-8.   * **2:6** Aak Eza 28.16.

7 Naasen kən aalkiga kaal maakse don ki se, ko se jigsen aak eyo. Num gañ jee kən baate kaal maakde don ki se, taar kən Kitap taad se aanga gooiñ ki kən ɔɔ:

Ko kən jee kiñ beege ɔɔd undiñ naatn se,

Naan̄ bo ko məc kən cir kogen j'iñ bee se paac.†

8 ɔɔ gət kuuy kic Kitap taadga taad ɔɔ:

Ko se bo kən rɔɔk jeege

ɔɔ kəse bo liñ kən tund jeege.‡

Naade jaay rɔɔkn̄ tooc se, taa naade baate kaal maakde do Taar Raa ki. Kəse nakŋ kən Raa uunoga kuun doa do dəkiñ se bo utu kaan dose ki.

9 Anum naase se, metjil jee kən Raa bəer təɔdsenga təɔðo, naase se jee təðn̄ sərkŋ gen gaaringe, naase se jee naange ɔɔ naan̄ bo debm kən dugsenga dose. Naan̄ dan̄ ɔɔdseno maakŋ gət kən ɔɔðo ɔɔ ɓaansenno maakŋ gətiñ kən wɔɔr jiga se, taa naase aki wɔɔkn̄ Taar Raa se jeege tu, do nakge tun magal magal kən naan̄ təðiñ se. **10** Do dəkiñ se naase jee Raage eyo, num ɓorse se, naase 'təðkiga jee naange. Do dəkiñ se naan̄ εεjo te dose ki eyo, num ɓorse se, naan̄ εεjsenga dose ki.

*Ingki aan gəo kinj gən jee Raage daan jeege tun
jeel Raa eyo*

(Rm 13.1-8; Ep 6.5-8)

11 Jee maak-jemge, maam m'dejse, do naan̄ ki ara se naase aan gəo mərtge ɔɔ aan gəo cəkge. Bin num ɔɔte 'dəñki nakŋ kən daa rose bo jea; ɓərε, nakgen daa rose bo je se lee təd bəɔrɔ ute kose.

12 Maakŋ jeege tun jeel Raa mal ey se, ingki aak

---

† **2:7** Aak KKR 118.22. ‡ **2:8** Aak Eza 8.14.

bεε naan Raa ki. ၃၁ kεn naade jaay baagga taad taargen iŋg kus rose ki aan gøø naase jee tεd*kusin jege tu kic bø, ute naabsen naase 'tεdinj jiga se, bii kεn Raa ade baa se, jeegen jeel Raa mal ey se, aŋ *nooko.

¹³ 'Sookki tøøgge tu taa Mεljege Isa *al-Masi se, ø 'sookki gaar tu taa naaŋ bø debm do jeege tu paac, ¹⁴ 'sookki magalge tun gaarge tøndde se. Naaŋ tøndde se taa 'dabar jee kεn lee tuj jeege tu ø 'tøøm jee kεn lee tεd bεε. ¹⁵ Taa Raa se, je naase aki tεdn nakgen jiga jiga ø bin bø jee dørlgen jeel døim ey se, 'køŋ taar taad eyo. ¹⁶ Iŋg aalki dose sεŋ aan gøø jee kεn øŋga køŋ dode. Naase se øŋkiga dose, naøø køŋ dosen øŋki se, ønten 'saapki øøki øŋkiga doobo gen tεdn kusina. Num ganj naase se, iŋgki aan gøø jee tεdn naabm Raage. ¹⁷ Jikilimge paac aaldeki maak ki, 'jeki genaasegen doobm Isa al-Masi ki, 'beerki Raa ki ø 'sookki gaar tu.

Øŋki kinjse se 'tecn aan gøø gen Isa

¹⁸ Naase jeegen kεn 'lee 'tεdkki naaba gøtn jeege tu se, 'booy uunki taar mεlsege. Kεn aki booy taar mεlsege se, ønte 'booyki taar jee kεn tεdssen bεε ø jese sum eyo, num ganj 'booy uunki taar mεlsegen kusinj kusinj se kici. ¹⁹ Kεn k'dabarse cere se kic jaay naase aasiŋki se, taa taar Raa sum bø naase øŋki rose k'dabarse se; kεse bø nakŋ kεn tøøl Raa ki. ²⁰ Kεn 'tεd*kusin jaay k'dabari se, bεεŋ tap bø dø? Anum kεn 'tεdkki bεε jaay øŋki rose k'dabarse se, kεse nakŋ jiga aak eyo naan Raa ki. ²¹ Raa danjeno se taa naaŋ se, taa Isa *al-Masi se kic dabaroga taa naase ø naaŋ bø debm taadsen doobo taa naase kic aki kuun bøløtiŋa.

22 Naan se ted te kusin eyo oo bii kalaŋ tap bo ted te taar-koo&eyo.§

23 K'en k'naajin kic bo naan terl te taar ing kus nam ki eyo. K'dabariŋ kic bo, naan ted te kusin nam ki eyo. Num nakge paac naan onin kaam ji debm ken utu 'kɔjn bao&r te doobiŋ se do jeege tu. *24* K'en Isa ooy do kaag ki se, naan uun kusinjege doŋ ki taa ajeki gaan te kusiŋa oo j'aki king gen tedn nakgen te doobina. ɔo ute dubar ken naan on se bo, edjeki kaaja. *25* Do dəkin se naase aan gao baatgen iingga kiigi, num borse se naase ok 'terlkiroga gɔtn debm gaam ki. Naan bo debm bao&b kose.

3

*'King mendge ute gaabge
(1Tim 2.9-15; Ep 5.22-33)*

1-2 Naase mendge kic 'booy uunki taar gaabsege. Bin bo gaabgen mətingen baate tookŋ taar *Raa se, 'kaakŋ king menddegen jiga se, ken taaddən te taar Raa ey kic bo, oo ken naade asen kaakŋ naase jaay ingki te maakŋ kalaŋ, oo 'tookdəki taardege se, naade utu 'tookŋ kaal maakdə do Raa ki. *3* ɔnte 'jeki doobm tamar rosege taa aki kaakŋ bee naan jeege tu: aan gao napar kogn dosege, oo napar tol kɔdəkŋ daabsege oo ute tuusn kalsegen te roŋ se. *4* Num kaakŋ bee naase se, oninki 'tedn maakse ki. Naase 'tedki jee bee oo jee dalul. Kese bo nakŋ kaakŋ bee tuj eyo oo ken jiga naan Raa ki. *5* Bin bo mendgen do dəkin aalo maakdə do Raa ki se, naade kingde tec bini; naade se tooko taar gaabdege. *6* Aakki Sara se tooko taar gaabin *Abraam bini

danjinq oo «meluma.» Naase kic 'tedkiga gaan Sarage ken naase jaay 'lee 'tedki bee oo 'beerki dim ki ey se.

⁷ Naase gaabge kic, maakn kinqse ki se, aakki do mendsege tu jiga. Taa mendge se, naade toog aas te gaabge eyo. Maakn kinqse ki se aaldeki maak ki. 'Jeeleki, naade kic utu 'kogn kaaja te naase tele. Ken naase jaay ingki jiga bin num, dim asen gaasn gen tond metn Raa se gato.

Kinq jiga ute naapa

(Rm 12.14-21; Mt 10.24-31)

⁸ Do taar taelin ki ara se, m'je m'asen taada: onki taarse 'kokn metn naapa, eejki do naapge tu, 'jeki naapa aan goa genaage, 'tedki bee te naapa oo onte magalki rose. ⁹ Jee tedsen *kusiñ se, onte 'terldeki kusinaa oo jee naajse kic num onte naajdeki. Num 'terldeki ooki: «Ong Raa asen tedn beeena!» Taa naan se bo Raa danzeno; bin bo naase kic Raa asen tedn beeena.

¹⁰ 'Booyki Kitap kic bo taadga taad oo:

*Debm jaay je 'kinq te lapia oo te maak-raapo se,
onte koadn nam oo onte taadn taar-kao.*

¹¹ *Debm bin se n'oad don ro kusiñ ki, n'tedn bee.*

N'aay kaamin n'je doobm ken kinq lapia te jeege.

¹² *Raa se naan aak do jeege tun ted nakge ute doobinaa*

oo daayum naan lee booy keemde.

Gan jee tedn nakn kusiñ se, Raa te naade eyo.*

¹³ Ken naase jaay 'jeki tedn bee jeege tu te maakse paac se, naaja bo ken asen kogn tedn kusinaa. ¹⁴ Ong bee naase 'tedki jaay jeege lee dabarse se, taa naan se Raa utu asen tedn beeena. Onste 'beerki nam ki oo

---

* **3:12** Aak KKR 34.13-17.

nirlse ɔ̄nte 'kaayse. ¹⁵ 'Jeelinki maakse ki *al-Masi sum 6o Melse. ɔ̄ daayum 'daapki rose, kən jeege 6o tənd mətse, taa dī naase ɔ̄ndki dose do al-Masi ki se, naase adeki kɔ̄n taadn mətiña. ¹⁶ Naabo kən adeki tərl se 'taaddeki ute taar urlu, aaldeki maak ki ɔ̄ 'tədinkı ute maakn kalaŋ. Taa kiŋsen jiga doobm al-Masi ki se, kən jeege jaay taadsen taargen iŋg kus rose ki kic 6o, naade se səkənɔ̄ aden təolə. ¹⁷ Kən naase 'dabarki gən tədn bəe aan gəo kən Raa maakinjen ro ki se, jiga cir kən 'tədkı kusin jaay 6o k'dabarse se.

Isa təɔg cir nakge paac

¹⁸ Taa *al-Masi se, ooy je-kalaŋ sum 6o taa *kusin jeege paac. Naan kən tuj te dim ey se 6o, ooy taa jee kusinge taa aden kəl gətn Raa ki. Jeege təɔlinə naabo *Nirl Salal duriŋo daan yoge tu. ¹⁹ Ute təɔgnj Nirl Salal se, naan 6aa taado taar Raa jeege tun ooyga kooy kən tŋj maakn daŋgay ki. ²⁰ Jee ooyga kooy ese se 6o, jee do dɔ̄kiŋ kən baate tooko taar Raa kaad kən Raa udden bia kaad kən Noe daap daap markabm magal se. Kən maane baado ɔ̄s do naanja se, jeege marta kən endo maakn markab ki, naade se sum 6o aaja. ²¹ Maan ɔ̄so do naanja se, naan 6aan gəo maan kən *k'batizseno maak ki. ɔ̄ maan se gən tugn yidikn ro eyo, num gən tugn maaka. *Batem se jaay aajse se, taa Isa al-Masi ooy duroga daan yoge tu, ²² ɔ̄ ook 6aaga maakn raa ki ɔ̄ iŋgga do ji daam Raa ki. ɔ̄ bərse maakn raa ki se, sitange, maragge ute *kədn Raage paac kaam ji al-Masi.

4

Qədki dose naatn ro *kusin ki

¹ Taa naañ se 6o 'jeelki, *al-Masi baado do naañ ki se dabarga. Bin num naase kic 'daapki rose gen dabar aan gøa naañ kici. ɔɔ debm jaay dabarga se, maɔtn 'kɔŋ kɔl don maakŋ kusin̄ ki ey sum. ² Biisen ɔɔpm kɛn anki ting do naañ ki se, ɔɔnte 'tedki nakŋ kɛn maakse 6o jea, num 'tedki nakŋ kɛn tɔɔl *Raa ki. ³ Deere, maakŋ kiŋse kɛn do dəkiŋ se, naase 'tedkiro nakgen jig ey dəna aan gøa jee jeel Raa mal eyo. Naase 'lee εeskiro naapa, 'lee dəŋkiro nakŋ jeegē, 'lee aay oonkiro, 'lee 'jekiro kɔs bɛe salal, ɔŋkiga gøtn kaaye lɛ aay 'deelkiro te gøtiña ɔɔ 'lee 'tedkiro maraggen Raa jede eyo paac paac. ⁴ Børse jaay naase 'tedki aan gøa naade ey se, naade aaksen se paac 6o ɔkden taad eyo. Taa naañ se naade lee naajse. ⁵ Gaŋ 6ii kalaŋ Raa kɛn utu 'kɔŋ bøɔrɔ do jeege tun ooyga kooyo ɔɔ do jeege tun zeēr se, utu 'tɔnd metse do nakde kɛn jig ey naade ted se. ⁶ Jee ooyga kooy do dəkiŋ se kic 6o, Isa baa taaddenoga Labar Jiga se kici. Taa naañ se 6o, naade kic Raa ɔjɔenga bøɔrɔ dode ki aan gøa jikilimgen baa se paac. Bin se ute *Nirl Raa se, naade 'kɔŋ 'kiŋ aan gøa kɛn Raa jen ro ki.

Nanya nanya kic 6o Raa εdīn naabin̄ naabina

⁷ Duni se ɔɔpgə baata 'nanya. Taa naañ se inŋki do metekse ki ɔɔ 'daapki rose taa aki keem Raa. ⁸ Ken cir paac paac se, 'jeki naapa ute maakŋ kalaŋ, taa ute maak-jese se, kɛn deba tedī *kusin̄a aan gøa di kic 6o an kɔŋ tedn̄ kalde. ⁹ Jee kɛn baado gøtse ki se, ɔkdeki jiga ɔɔ ɔɔnte teddeki bes. ¹⁰ 'Jeelki nanya nanya kic 6o Raa εdīn̄a naabin̄ naabina. Bin se 'noogki

naapa, taa naase se 'təd̥kiga jee tədn naabm Raage gen tədn naabgen paacñ kən naan̥ əd̥sesiñ se, ute doobiña. ¹¹ Debm jeel taadn taara se, n'taad taar Raa jeege tu. ڇo debm Raa əd̥inga maak-je gen tədn naaba jeege tu se, n'təd̥in̥ ute təəgñ kən Raa əd̥in̥ se. Ute naan̥ se jaay 6o, jeege paac 'təəm Raa ute doobm Isa *al-Masi. Naan̥ 6o debm magala ڦo təəgə gen daayum daayum! *Amin.

Jee kən k'dabarðe taa *al-Masi

¹² Jee maak-jemge, nakŋ ڦo jaay aanga dose ki se, ən̥te kaakiñki aan g̥o nakŋ deel doa ڦo əksen taad eyo. Num aakin̥ aan g̥o nakŋ kən lee aan kaan do jeege tu tap. ¹³ Num kən naase jaay 'dabarki taa al-Masi se, ən̥ki maakse 'raapo. Taa 6iin naan̥ ade baa maakŋ gaarin̥ ki se, naase kic utu aki kɔŋ maak-raapm gen taad eyo. ¹⁴ Ken k'naajse taa Isa al-Masi se, ən̥ki maakse 'raapo. Taa *Nirl Salal kən ək *nooko kən iin̥o g̥otn Raa se, 'tədn ute naase. ¹⁵ Anum maakse ki se, nam j'ən̥te dabariñ taa təəl nam, taa boogo, taa tədn *kusin̥a, ey l̥ taa əl doñ maakŋ taar jeege tu. ¹⁶ Num kən k'dabariñ taa al-Masi se, səkən̥o ən̥te təəliña nab̥o n'təəm Raa taa jeege danjñ naan̥ debm al-Masi.

¹⁷ Kaad̥kən Raa an kɔŋñ bɔɔrə do jeege tu se, bɔrse aanga. ڇo kən Raa jaay 'baagn̥ kɔŋñ bɔɔrə do jee naange tu 6o deet se, bin num jee kən jaay baate tookŋ kaal maakde do Labar Jigan gen Raa ki se, 'tədn ڦo dio? ¹⁸ Taa Kitap taad ڦo:

Ken jee tədn nakgen ute doobiñ kic 6o, utu əən̥ jaay 'kɔŋ kaaja se,

*num jee aal Raa maak ki eyo ute jee kusinge se tap
6o k'tedn rode j'oo dio*?*

19 Bin 6o, jee k'en Raa je oo naade 'dabar se, j'aay kaamde k'ted nakn bee. Taa Raa k'en tuj ormin ey se, naan 6o Mel Kaalde oo j'oo rode kaam jina.

5

Pier dej naan jee Raage (1Tim 3.1-7)

1 Borse maam m'taad ute naan eglizgen utu maakse ki se. 'Booyki, maam kic naan *eglizge tun aan goa naase se kici. K'en *al-Masi dabaro se, maam m'aakinoga te kaamuma oo bii k'en naan ade baa maakn *nookin ki se, maam kic m'ok bede te naan kici: **2** Aakki do jee Raage tun k'en *Raa edsesin kaam jise se, aan goa debm gaam k'en aak do baatinge tu se. Naabm se onte 'tedinki aan goa j'elsen taa taog, ganj 'tedinki aan goa ken Raa bo jea. Onte 'tedki gen jee maala, ganj 'tedinki ute maakn kalan. **3** Jee Raage se, onte 'teddeki taa taog, ganj ute kingse se, 'taaddeki doobo taa naade kic king aan goa naase kici. **4** Ken naase jaay 'tedki bin num, biin k'en Debm Gaam Magal ade teecen pirsil se, naan utu asen kedn laatn taem k'en nookin paac 'koj deel eyo.

5 Gaan kodge naase kic, jee naan jee Raage se, 'booy uundeki taarde. 'Booyki m'asen taada: Maakn kingse k'en ute naapa se, naaja naaja kic 6o ted roj oop baata, taa Kitap taadga taad oo:

Jee magal rode se, Raa ute naade eyo.

* **4:18** Aak KKT 11.31.

Gaŋ naan se tədn bəen do jeege tun təd rode əp baata*.

⁶ Anum, əŋki rose kaam ji Raa təgo əo 'tədki rose əp baata jaay bo kaad kən Raa jen ro ki se, naan asen kuun rose raan. ⁷ Nakgen tədsen jaay uunki nirlse ro ki se, əŋdeki paac kaam ji Raa. Taa Raa se, naan bo debm kən lee aaksen dose ki.

⁸ Bin num 'bəabki rose, əo iŋki zəerə, taa debm wəoyse, *Bubm sitange se, lee jese aan gəo tupiyu kən lee təoy je daa kən 'kəknj kəsə. ⁹ Aayki kaamse, 'daarki təgo əo aalki maakse do Raa ki. 'Jeelki do naan ki ara paac se, gənaasegen doobm Isa al-Masi ki se utu dabar aan gəo naase kici. ¹⁰ Naōo dubarse se, utu 'daar duuku. Taa Raa kən lee təd bəen jeege tu se, naan bo debm dajseno taa aki kend maakn gaariŋ kən gən daayum kən kaam ji al-Masi. Naan asen tədn naase aki tədn jee təgo əo jee məcən kən aasin do nakge tu paac. ¹¹ Naan bo debm ək təogn gən daayum daayum! *Amin!

Pier taad naŋ taarinə əo təddən təəsə (1Təs 5.23-28)

¹² Silban bo noogum jaay maam m'raan m'əlsen maktubm duuk se. Maam m'jeelin naan se gənaa kən tuj ərmin eyo. Maam m'raan sen se, m'je m'asen kədn kaay kaama əo m'je m'asen taadn m'əo kəse bo bəe Raa mala mala. Əo bəe ese se bo, naase se əkinki əənə. ¹³ Jee Raagen Babilon† kən ara se, kən Raa beer təədənoga aan gəo naase se, tədsen təəsə. Əo goonum Mark kic bo tədsen təəsə.

---

* **5:5** Aak KKT 3.34. † **5:13** Babilon je taad ute gəger *Rəm ki.

14 'Tεdki tøøse te naapa oo 'baam 'tøkki naapa ute
maak-jea, aayki ciil naapge aan gøø genaa naapge.
Naasen paacn kən 'doobm *al-Masi ki se, øn
tøøsn Raa 'king ute naase.

Kitapm kən Raa dəəko kiji ute jegee New Testament in Kenga

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenga

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenga

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
de2980b7-692d-557d-af49-da5784485d94